

From: Leven met de Aarde <levenmetdeearde@live.nl>
Sent: woensdag 6 juni 2018 2:27:35
To: duurzamegemeente@outlook.com
Cc: Bart Visscher
Subject: Wereldmilieudag en burgerschapslessen
Attachments: wereldmilieudag 2018 in de praktijk.doc

Etten, 6-6 2018,

Geacht college, geachte gemeenteraad, geachte ambtenaren en inwoners,

Betreft: Wereldmilieudag en een goede start voor de "burgerschapslessen".

Hierbij ontvangt u de achtste brief in 't kader van "de tafel van 12" van Stichting Leven met de Aarde.

Deze brief is deels geschreven op 5 juni. Vijf juni is door de verenigde naties in 1972 uitgeroepen tot wereldmilieudag. Net als voor wereldaardedag is er voor deze dag tot nu toe in Nederland niet zoveel aandacht. Wij hebben voor u een klein onderzoekje gedaan op internet. Zie de bijlage.

Het thema dit jaar is "Beat the plastic pollution".

Onze vraag: Heeft uw gemeente dit jaar aandacht gehad voor wereldmilieudag? Zo ja, wat heeft u met uw inwoners daarover gecommuniceerd? Heeft u in het gemeentehuis daartoe iets gedaan?

Op 5 juni 2018 is ook bekend gemaakt dat minister Arie Slob "burgerschapslessen" wil invoeren. Het gaat vooral om normen en waarden, het leren van goed omgaan met elkaar voor de gemeenschap. Dit woord zetten we tussen aanhalingstekens, omdat Stichting Leven met de Aarde zich afvraagt of het woord wel met wijsheid wordt gekozen. Sommige gemeenten spreken liever over inwoners, omdat het woord burger de kloof tussen bestuur en inwoner benadrukt. Het woord burgerparticipatie valt ook niet goed in de gemeenschap, maar dit terzijde.

Het ziet ernaar uit dat ook in uw gemeente scholen lessen in "burgerschap" gaan ontwikkelen. Nu leren kinderen natuurlijk het meest van elkaar en de ouders. Lessen kunnen als "opdringerig, hol, een farce" worden ervaren, als de thema's niet aansluiten bij de leefwereld van de kinderen en ook hun ouders. Hoe betrek je deze mensen zo, dat zij het programma als "op hun lijf geschreven" krijgen? Dan zal er een wisselwerking moeten zijn met wederzijds respect in liefde.

Wij willen u twee voorstellen doen, ten eerste om volgend jaar veel meer actief iets te doen aan "wereldmilieudag", en daarbij al een positief contact te hebben met de scholen in uw gemeente. Dit kunnen alle niveaus van onderwijs zijn. Daartoe is een lange voorbereidingstijd nodig in de planning.

Maakt u a.u.b. een inventarisatie van alle aandacht die nodig is in uw gemeente in het sociale, ecologische, economische en spirituele vlak. Daar waar u a.h.w. "stageplaatsen" kunt realiseren ten behoeve van de "burgerschapslessen"/ sociale stage, zou u nu reeds contact op kunnen nemen met de scholen, om zo een link te leggen tussen wat bij u nodig is en wat de kinderen/studenten kunnen doen om vaardigheden en gewoonten te ontwikkelen die positief zijn voor henzelf en hun omgeving. Zou uw gemeente op die manier willen nadenken over "burgerschap"?

Wij denken trouwens dat deze vaardigheden in alle lessen geïntegreerd kunnen worden beoefend. Vakken als geschiedenis, maatschappijleer, biologie, maar ook alle andere vakken lenen zich hiervoor. Ook het taalgebruik is heel belangrijk. Wij constateren een verharding in de taal. Dat heeft zijn weerslag op de sfeer, de geest. Het is uiteraard niet uw taak het onderwijs inhoudelijk te beïnvloeden, maar u kunt door stageplaatsen te bieden, vraag en aanbod bij elkaar te brengen, heel stimulerend en inspirerend zijn. Leven met de Aarde schrijft iets over "het ene feest voor iedereen, spiegelfeest". Dat feest kan een rol spelen bij het leren te leven in gelijkwaardigheid, maar in diversiteit. Iedereen is nodig niemand kan gemist worden.

Het is vooral belangrijk dat kinderen leren kritisch te zijn, naar zichzelf en naar de omgeving, dat zij autonoom kunnen beleven wat zij nodig achten en de ander gunnen wat zijzelf graag willen. Ook de scholen en de kinderen kunnen een rol spelen bij uw inventarisatie. Wij denken daarbij aan de gemeente Schagen, waar het geluk van de inwoners centraal staat in alle beleid. Daar zitten haken en ogen aan, want geluk groeit bij het dragen van verantwoordelijkheid en het kunnen ontplooien van de talenten die ieder heeft. Het is dus niet "u vraagt en wij draaien", het gaat ook niet om de mens centraal, het gaat om de gemeenschap met de Aarde centraal.

Wat betreft het "Beat the plastic pollution"

Wellicht kunt u actief uw inwoners aanspreken zorgvuldiger te zijn met afval. In Engeland zagen wij bordjes in de berm: "Gooi uw afval niet in de berm, anderen doen dat ook niet". In samenwerking met de provincie en het rijk zouden bij ons ook dergelijke passende uniforme borden kunnen worden geplaatst om ons allen te wijzen op deze verantwoordelijkheid. Immers veel van wat wordt weggegooid in het milieu is van (allerlei) plastic of ander kunststof. Dat veroorzaakt nu en later nog meer grote problemen. Er zijn meer onderwerpen die in aanmerking komen voor meer samenwerking met Rijk en Provincies. Ruimtelijke ordening is er één van. Vul die ruimte niet op economische gronden, maar ten dienste van het geheel. Op 19 juni komt Kate Raworth naar Nijmegen. Zij geeft die middag een lezing in de stadsschouwburg.

Met hartelijke groet voor u allen,

Lies Visscher-Endeveld
secretaris Stichting Leven met de Aarde
Warmseweg 22
7075 EL Etten
tel 0315-341052

Bekend gemaakte activiteiten, te vinden op internet, op wereldmilieudag 5 juni 2018
in de hoofdsteden van de Provincies in Nederland

Groningen	Groen links baken van licht reklame voor keukens en ikea, die aandacht vragen voor milieu thuis
Leeuwarden	Niet speciaal
Assen	Niet speciaal
Zwolle	Groen links beleeftuin https://www.vogellanden.nl/Ontmoetings- en-beleeftuin.html in 2011: https://www.weblogzwolle.nl/nieuws/22963/autoluwe-zondag-op-werldmilieudag-5-juni.html , prijs tergelegenheid van 5 juni: https://www.weblogzwolle.nl/nieuws/60938/groene-prijs-2018-gaat-naar-vogelaar-jan-van-dijk.html ,
Arnhem	Niet speciaal in2013 http://pabonieuwsdienst.blogspot.com/2013/05/ werldmilieudag-op-5-juni-weet-wat-je.html ,
Utrecht	SME advies is in Utrecht gevestigd Niet Speciaal
Haarlem/Amsterdam	Niet speciaal
Den Haag	Niet speciaal
Middelburg	Niet speciaal
Lelystad	Niet speciaal
Den Bosch	Niet speciaal
Maastricht	Niet Speciaal “leren voor morgen “ is opgezet door de universiteit Maastricht
Kampen (extra vermelding)	https://brugnieuws.nl/algemeen/groenlinks-reikt- het-groene-lintje-van-2018-uit ,
Gemert (extra vermelding)	https://www.ad.nl/video/production/gerard- ruimt-aan-40-zakken-afval-per-dag- op~vp39701 ,

Provincies (extra vermelding)

<https://www.duurzaam-ondernemen.nl/provincies-maken-zich-hard-voor-circulaire-telefoons/>

<https://www.kro-ncrv.nl/nieuws/ruud-de-wild-schrijft-radiogeschiedenis-met-eerste-live-programma-onder-water>,

<https://www.bakenvanlicht.nl/mc-events/wereld-milieu-dag-5-juni/>,

<https://sme.nl/agenda/28-werldmilieudag>,

<https://podiumvooronderwijs.nl/>,

<http://www.metaalnieuws.nl/werldmilieudag-hoe-herbruikbare-poetsdoeken-daaraan-bijdrage-kunnen-leveren/>,

<https://eco-schools.nl/agenda/9-werldmilieudag>,

<http://www.lerenvoormorgen.org/agenda/57-werldmilieudag-2018-in-actie-tegen-plastic>,

<https://www.groengelinkt.nl/agenda/werldmilieudag>,